

ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНИ З ЇЇ ОСОБЛИВОСТЯМИ, ЗДІБНОСТЯМИ І ВЛАСТИВОСТЯМИ

УДК 122/129

DOI <https://doi.org/10.24195/sk1561-1264/2024-1-7>**Білоусова Кіра Олексіївна**

аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

ДЗ «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

вул. Старопортофранківська 26, Одеса, Україна

orcid.org/0009-0006-7171-8230

ЛЮБОВ ЯК СПОСІБ ІСНУВАННЯ ЛЮДСЬКОЇ СУТНОСТІ

Актуальність проблеми. Філософська дискусія про любов логічно починається з питань її природи. Це означає, що любов має «природу», пропозицію, яку деякі можуть заперечувати, стверджуючи, що любов концептуально ірраціональна, у тому сенсі, що її не можна описати раціональними або значущими пропозиціями.

Любов – це найбільша сила, яка приводить у рух колесо людського існування. Це тепло, що огортає нас важливим значенням та відчуттям приналежності. Любов, можливо, не тільки засіб існування, але й справжня суть людського життя, яка надає йому кольору, глибини та значущості.

Любов може включати такі почуття, як прив'язаність, романтичну пристрасть, турботу, співчуття та бажання бути розділеним з іншою людиною. Вона може охоплювати різні аспекти життя, включаючи фізичну, емоційну, розумову та духовну спільність між двома особами. Любов є важливою складовою життя багатьох людей і може вносити радість, задоволення та зміни в наші взаємини з іншими.

Будь-яка теорія любові повинна починатися з теорії людини, людського існування. У той час як ми знаходимо любов, або, точніше, еквівалент любові, у тварин, їхні прихильності є переважно частиною їхньої інстинктивної будови, лише залишки цих інстинктів можна побачити, що діє в людині. Суттєвим в існуванні людини є той факт, що вона еволюціонувала та вийшла з тваринного світу, тобто вийшла за межі природи – хоча ніколи не покидала її. Людина може йти вперед, лише розвиваючи свій розум, знаходячи гармонію, людську, замість долюдської гармонії, яка безповоротно втрачена.

Мета роботи – дослідити, розглянути та проанілізувати феномен любові як способу існування людської сутності.

Завдання роботи – зазначена мета обумовила необхідність вирішення такого кола завдань:

1. розглянути поняття любові в контексті існування людської сутності;
2. виявити важливість любові як способу людського існування;
3. проаналізувати зв'язок людської сутності та любові як двох взаємопов'язаних елементів.

Методи та результати дослідження.

Результатами дослідження є формування усталеного поняття любові, через призму феномену людського існування. Досягнення поставленої мети й розв'язання конкретних завдань здійснено на базі комплексного підходу, в основі якого – описовий, структурний і зіставний методи дослідження. Підґрунтям для застосування названих дослідницьких методів слугували спостереження, систематизація й узагальнення матеріалів.

Ключові слова: любов, особистість, людина, почуття, кохання, сутність, людське існування.

Вступ. В філософії існує багато різних підходів до розуміння людської сутності. Однак, загальний концепт людської сутності включає аспекти, що характеризують буття та природу

людини. Одним із ключових питань є взаємозв'язок між тілом та розумом. У деяких філософських школах, таких як дуалізм, стверджується, що людська сутність складається з фізичного тіла та нематеріального розуму або душі. У інших школах, таких як матеріалізм, стверджується, що людину можна розуміти лише через фізичні процеси та мозкову діяльність.

Крім того, поняття свободи та відповідальності також важливі для розуміння людської сутності. Багато філософів звертають увагу на волю людини та її здатність приймати вільні рішення. Водночас, людина також несе відповідальність за свої вчинки та їх наслідки.

Суспільство та культура також впливають на формування людської сутності. Відносини з іншими людьми, культурні норми та цінності, релігія та моральність – все це сприяє формуванню та визначенню того, що робить людину тим, хто вона є. Необхідно також враховувати, що розуміння людської сутності є предметом дебатів серед філософів. Різні теорії та підходи запропоновані протягом історії філософії і мають свої переваги та недоліки.

Так, людська сутність – це тема, яка протягом століть залишається ключовою у філософських дебатах. Різні філософські школи і індивідуальні мислителі намагалися визначити, що означає бути людиною, які аспекти складають її сутність та що визначає її унікальність. Важливо зазначити, що різні філософи мали різні підходи до цього питання.

Мета статті – дослідити, розглянути та проаналізувати феномен любові як способу існування людської сутності.

Завдання статті – зазначена мета обумовила необхідність вирішення такого кола завдань:

- 1) розглянути поняття любові в контексті існування людської сутності;
- 2) виявити важливість любові як способу людського існування;
- 3) проаналізувати зв'язок людської сутності та любові як двох взаємопов'язаних елементів.

Методи дослідження. Досягнення поставленої мети й розв'язання конкретних завдань здійснено на базі комплексного підходу, в основі якого – описовий, структурний і зіставний методи дослідження. Підґрунтям для застосування названих дослідницьких методів слугували спостереження, систематизація й узагальнення матеріалів.

Результати дослідження.

1. Антична філософія: Розум і Розуміння;

У давньогрецькій філософії сутність людини часто пов'язувалася з розумом і розумінням. Сократ вважав, що важливо жити розумно, а Аристотель розглядав людину як «живе істота, обдаровану розумом».

2. Християнська Філософія: духовна сутність та Боговідношення;

У християнській традиції, сутність людини пов'язується з її духовною природою і відношенням до Бога. Святий Августин і Томас Аквінський вказували на важливість душі та віри в Бога у визначенні людської сутності.

3. Відродження: індивідуальність та гуманізм;

Період Відродження підкреслив індивідуальність та роль людини у світі. Філософи, такі як Джованні Піко делла Мірандола, підкреслювали важливість вибору та особистої відповідальності.

4. Екзистенціалізм: свобода, вибір та відповідальність;

Екзистенціалізм в 20 столітті розглядав людську сутність через призму свободи вибору та відповідальності за свої дії. Сартр визначав людину як те, що «проектуює себе».

5. Герменевтика: розуміння та взаємодія;

Філософія герменевтики акцентує на взаєморозумінні і важливості мови в побудові сутності людей. Гадамер визначав людину як «существо, що розуміє себе».

6. Феноменологія: досвід та усвідомленість;

Феноменологія зосереджується на аналізі безпосереднього досвіду. Мерло-Понті вважав, що сутність людини полягає в її здатності до сприйняття світу.

7. Сучасні Підходи: культурна різноманітність та транс гуманізм;

Соціально-філософське буття любові вивчає взаємозв'язок любові з соціальним суспільством та філософією. Любов є складною темою, яка включає емоції, взаємодію між особистостями та культурні фактори.

З соціального погляду, любов може впливати на формування сімейних структур, відносин між партнерами та становлення гендерної рівності. Вона впливає на ставлення до шлюбу, репродукції та виховання дітей. Соціальна конструкція любові може варіюватись в різних культурах та соціальних контекстах.

З філософського погляду, любов розглядається як один з найважливіших аспектів людського існування. Філософи досліджують сутність любові, питання моралі та етики, що пов'язані з нею. Вони розглядають різні концепції любові, такі як любов як воля до добра, романтична любов, любов до ближнього тощо.

Соціально-філософське буття любові допомагає краще зрозуміти її роль у суспільстві та особистісному розвитку людини. Розуміння взаємозв'язку між любов'ю, соціальними структурами та філософськими поглядами може сприяти поліпшенню якості наших взаємин та створенню повноправного суспільства.

У сучасній філософії, підходи до сутності людини розширюються. Деякі акцентують на культурній різноманітності, інші – на трансгуманізмі та технологічному розвитку.

Філософія людської сутності є невичерпною та постійно розвивається, адже суспільство та технології розширюють наше розуміння того, що означає бути людиною.

В умовах сучасної глобалізації суспільства існує безліч важливих аспектів людського життя. І ніхто не знає котрий із них має найбільшу вагу. Людське існування можна трактувати по-різному. Так само як і способів прожити людське життя є безліч. І ніхто не знає який варіант проходження людського життєвого шляху є вірним. Тому кожен для себе вибирає правильний на його думку метод існування. Любов – почуття сильної сердечної прив'язаності до людини, прив'язаності або сильного інтересу до когось чи чогось. Любов'ю називають внутрішній, духовний потяг до чого-небудь; глибоку повагу, шанобливе ставлення чи приязнь до людини; стосунки між чоловіком і жінкою, викликані прихильністю, або інтимні стосунки між ними [1].

Тема любові у філософії є однією з найбільш обговорюваних, як і тема людини. Починаючи з часів Античності ледь не кожен філософ вважав за необхідне звернутися до її осмислення як до «вічної» проблеми. У результаті описано безліч граней, модусів, форм, видів, підвидів та навіть ступенів і кіл любові, зроблено величезне різноманіття її визначень, таких як: «любов – це почуття, прив'язаність, сильний інтерес до когось чи чогось; внутрішній духовний потяг до чого-небудь; глибока повага, шанобливе ставлення чи приязнь до людини; прихильність до особи іншої статі або інтимні стосунки між чоловіком і жінкою, що в українській мові прийнято називати коханням; найвища християнська чеснота, основою якої є ставлення бо Бога» [2].

Любов є неоціненною складовою життя кожної людської істоти. Вона є основою для формування і підтримки здорових міжособистісних відносин, родинних зв'язків та спільнот. Людська сутність пронизана бажанням дати і отримати любов, і це допомагає нам знайти сенс і задоволення у житті. Любов втілюється через дії, слова та взаємодію. Вона проявляється у взаємному розумінні, підтримці, довірі та відданості. Люди шукають любов, бажають нагодувати своє серце емоційним зв'язком з іншими і прагнуть бути прийнятими і полюбленими.

Любов має потужну силу перетворення. Вона може зцілити рани, дати силу для подолання труднощів і надихнути на досягнення. Любов допомагає людям стати лагіднішими, співчутливішими та відданими. Вона формує нашу ідентичність і впливає на наше почуття щастя і благополуччя. У любові немає меж. Вона спроможна перетнути культурні, соціальні та етнічні бар'єри. Любов сприяє взаєморозумінню і толерантності, спонукає нас визнавати й цінувати різноманіття. Вона має силу змінити світ до кращого. Висловлюючи свою любов, ми підтримуємо один одного і відчуваємо глибоке щастя. Любов – це про давання й отримання, про спільне засягання серцем і душею. Вона робить нас сильнішими та щасливішими, надає сенс і сповнює наше існування.

Так, роль любові в людському існуванні є складною та багатогранною, оскільки любов може проявлятися в багатьох різних формах і мати різні рівні впливу на окремих людей і суспільство в цілому. Однак деякі з ключових ролей, які любов відіграє в людському існуванні, включають:

- Побудову міцних міжособистісних зв'язків: любов часто є ключовим інгредієнтом у формуванні близьких стосунків з іншими людьми, чи то в контексті сім'ї, дружби чи романтичного партнерства. Ці зв'язки можуть забезпечити нам відчуття причетності, підтримки та близькості, що є важливим для нашого емоційного благополуччя та особистісного зростання.

- Виховання емпатії та співчуття: любов може допомогти нам зрозуміти інших і налагодити зв'язок з ними на глибшому рівні, що, у свою чергу, може сприяти співпереживанню, співчуттю та відчуттю взаємозв'язку з навколишнім світом. Це може бути особливо важливим для сприяння соціальній злагоді та побудові більш дбайливого та справедливого суспільства.

- Надання сенсу та мети: любов може бути потужним джерелом сенсу та мети в житті людини, оскільки вона може надихнути працювати над цілями та прагненнями, які керуються бажаннями людини позитивно вплинути на навколишній світ.

Що ж воно таке, без чого наше життя – лише існування? Коли ми говоримо про любов, то маємо на увазі не лише кохання, а й теплі почуття до своїх батьків, рідних, друзів, турботу про домашніх тварин, у це поняття вкладаємо і патріотизм. У словниках цей термін означає «почуття глибокої сердечної прив'язаності до кого-небудь або чого-небудь» [3].

Загалом роль любові в людському існуванні є багаторівневою та глибоко взаємопов'язаною з багатьма іншими аспектами нашого життя. Незважаючи на те, що любов може набувати різних форм і мати різний ступінь впливу на людей, не можна заперечувати, що любов відіграє життєво важливу роль у формуванні нашого досвіду, стосунків і самовідчуття

Любов є однією з найбільш складних та глибоких емоцій, і вона може впливати на різні аспекти людського існування. Люди виражають свою потребу в любові через міжособистісні відносини, родину, дружбу та соціальні зв'язки. Нижче подано деякі аспекти того, як любов може впливати на життя та існування людської сутності:

1. **Емоційне Багатство:** людина, яка знаходиться в обіймах любові, переживає найбільш емоційно насичені моменти. Від радості до смутку, від захоплення до журби – ці відчуття стають кольоровою палітрою її існування. Емоційне багатство, яке приносить любов, надає життю глибину та інтенсивність.

2. **Будівництво міжособистісних відносин:** любов є клеймом, який об'єднує нас в міжособистісних відносинах. Сім'я, дружба, романтичні зв'язки – це всі форми виявлення любові, що формують наше існування. Ці відносини є основою, на якій будується наше життя, та вони визначають наше місце в світі.

3. **Сприяння Психічному Здоров'ю:** любов – це не лише радість та веселощі, але і могутнє засіб підтримки в трудні часи. Вона допомагає зменшити стрес, подолати депресію та тривогу. Люди, оточені любов'ю, мають емоційний захист, який дозволяє їм краще впоратися з життєвими труднощами.

4. **Формування Творчої Особистості:** любов може виступати як неймовірний каталізатор для творчості та досягнень. Вона надихає нас бути кращими, розвивати свої таланти та завдяки їй ми відкриваємо для себе нові горизонти можливостей.

5. **Взаємодія та Соціальна Інтеграція:** любов визначає наше місце в соціумі. Соціальна взаємодія, що ґрунтується на любові, створює відчуття належності та безпеки. Це підтримує стабільність суспільства, формує наше колективне буття та дає нам можливість рости в особистісному та колективному вимірах.

6. **Мотивація та творчість:** любов може надихати та стимулювати особу до досягнення великих речей. Підтримка та розуміння близьких може стати джерелом мотивації для реалізації творчих потенцій.

7. **Стабільність і безпека:** Любов може створювати відчуття стабільності та безпеки, особливо у відносинах, які базуються на довірі та взаєморозумінні.

Любов визнається багатьма як важливий аспект людського існування, і вона впливає на різні сфери нашого життя, роблячи його більш багатограним та значущим.

Висновки. Любов – це не просто емоція, але й справжній спосіб існування людської сутності. Вона надає нашому життю глибину, емоційне насичення та робить його значущим. Там, де

є любов, є життя в його найкращому вигляді – з відчуттям приналежності, розуміння та найвищою формою єдності. Любов як частина людської сутності, так чи інакше любов є в усьому, будь то сімейні відносини, відносини між чоловіком та жінкою, любов до друзів, любов до себе, тощо.

Любов знаходить свій прояв всюди, що дає підставу розуміння її сутності та ролі в житті кожної людини. Любов стабілізує думки, почуття, прагнення людини, регулюючи таку ж стабільність серця як динамічного центру людського існування. Це робить людину максимально відкритою для інших людей, здатною приймати рішення і практично діяти за принципом «добра». Любов також стає єдиним ритмом двоєдиного буття людини, її праці, онтологічного порядку, тотожного онтичному, відкриваючи принципово новий порядок – вищий.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Соловйов В. С. Сенс любові URL: https://stud.com.ua/42245/filosofiYa/solovyov_sens_lyubQvj_pershjy_krok_pozitivnoyi_estetitsj_yjpravdannya_dpbra_chjtannya_bpgplyudstva (дата звернення: 11.12.2023).
2. Академічний тлумачний словник української мови : в 11 т. (1970-1980 pp.). Київ: Наукова думка. (українською мовою).
3. Крилова С. Любов : Філософський енциклопедичний словник, В. І. Шинкарук (голова редколегії) та ін.; Л. В. Озадовська, Н. П. Поліщук (наукові редактори) ; І. О. Покаржевська (художнє оформлення). Київ : Абрис, 2002. 742 с.

REFERENCES

1. Solovjov V. S. Sens lyubovi URL: https://stud.com.ua/42245/filosofiYa/solovyov_sens_lyubQvj_pershjy_krok_pozitivnoyi_estetitsj_yjpravdannya_dpbra_chjtannya_bpgplyudstva (data zvernennya: 11.12.2023).
2. Akademichnyj tлумachnyj slovnyk ukrajinsjkoji movy [Academic explanatory dictionary of the Ukrainian language]: v 11 t. (1970-1980). Kyjiv: Naukova dumka. (in Ukrainian).
3. Krilova S. Lyubov : Filosofskij enciklopedichnij slovnik, V. I. Shinkaruk (golova redkolegiyi) ta in.; L. V. Ozadovska, N. P. Polishuk (naukovi redaktori) ; I. O. Pokarzhavska (hudozhnye oformlennya). Kiyiv : Abris, 2002. 742 s.

Bilousova Kira Oleksiivna

Postgraduate Student at the Department of Philosophy,
Sociology and Management of Socio-Cultural Activities
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
26, Staroportofrankivska str., Odesa, Ukraine
orcid.org/0009-0006-7171-8230

LOVE AS A WAY OF EXISTING HUMAN ESSENCE

The urgency of the problem. *Philosophical discussion about love logically begins with questions of its nature. This implies that love has a «nature,» a proposition that some might object to by arguing that love is conceptually irrational, in the sense that it cannot be described by rational or meaningful propositions.*

Love is the greatest force that sets the wheel of human existence in motion. It is a warmth that envelops us with important meaning and a sense of belonging. Love, perhaps, is not only a means of existence, but also the true essence of human life, which gives it color, depth and significance.

Love can include feelings such as attachment, romantic passion, care, compassion, and the desire to be shared with another person. It can encompass various aspects of life, including the physical, emotional, mental, and spiritual communion between two individuals. Love is an important part of many people's lives and can bring joy, satisfaction and change to our relationships with others.

Any theory of love must begin with the theory of man, of human existence. While we find love, or rather the equivalent of love, in animals, their affections being mainly a part of their instinctive constitution, only remnants of these instincts can be seen operating in man. Essential to the existence

of man is the fact that he evolved and came out of the animal world, that is, he went beyond the boundaries of nature – although he never left it. Man can go forward only by developing his mind, finding harmony, human, instead of prehuman harmony, which is irretrievably lost.

The purpose of the work – to investigate, consider and analyze the phenomenon of love as a way of existence of the human essence.

Tasks of the article- the specified goal determined the need to solve the following range of tasks:

- 1. consider the concept of love in the context of the existence of the human essence;*
- 2. to reveal the importance of love as a way of human existence;*
- 3. to analyze the connection between the human essence and love as two interconnected elements.*

The results of the study are the formation of an established concept of love, through the prism of the phenomenon of human existence. Achieving the set goal and solving specific tasks was carried out on the basis of a comprehensive approach, which is based on descriptive, structural and comparative research methods. Observation, systematization and generalization of materials served as the basis for the application of the mentioned research methods.

Key words: love, personality, person, feeling, love, essence, human existence.